

Vereniging Behoud Van den Endevelde – Van den Endelaan 51 – 2182 ET Hillegom

Reactie op Principeverzoek bouw GOM-woningen

Aan: Fractievoorzitters en de overige leden van de gemeenteraad van Hillegom
Datum: 8 juni 2022

Op 16 juni en 30 juni a.s. staat het principeverzoek van buro SRO met betrekking tot de locatie van Endelaan op uw agenda. Dit betreft een principeverzoek tot bouw van een viertal GOM-villa's aan de Van den Endelaan achter de nummers 45 tot en met 71 (het Van den Endevelde) veld (kadastrale aanduiding Hillegom D 2772).

Onderstaand treft u de reactie aan van de Vereniging Behoud van den Endevelde op dit principeverzoek.

De vereniging vertegenwoordigt de direct aanwonenden en heeft een groot aantal leden en belangstellenden die onze doelstellingen ondersteunen (ca 150 inwoners van Hillegom).

Wij vertrouwen erop dat onze reactie voor u voldoende aanknopingspunten biedt om dit principeverzoek af te wijzen

Onttrekken eersteklas bollengrond aan het areaal

De grond achter onze huizen is eersteklas bollengrond. Na de speculatieve verwerving van de grond heeft geen verpachting meer plaats gevonden en ligt de grond braak (zie ook *verrommeling*). Het door de projectontwikkelaar diverse malen gegeven argument dat het stuk grond te klein zou zijn voor kwekers, en daarom van bestemming kan wijzigen, is onjuist. Het is een stuk land van ca 6.000 m² dat van twee zijden goed bereikbaar is vanaf bestaande bollengrond en waar bij benadering honderd jaar bloemen hebben gestaan.

Situatie 2003

Situatie ca 1985

In het kader van behoud van het bollenareaal kan het betreffende stuk land (Hillegom D2772) weer eenvoudig worden toegevoegd aan het bollenland mits de huidige eigenaar daarvoor open staat. Verpachting doet recht aan de bestemming die op het perceel ligt, de Omgevingsvisie 2021 en het Omgevingsplan Buitengebied en Zanderij 2021 waarin dit gedeelte valt onder de bestemming 'Duurzame Bloementuin'.

Bewoners willen met de eigenaar zeker in gesprek over verwerving tegen een reële prijs en het veld weer aan het bollenareaal toe te voegen (in overleg met een teler). Met de projectontwikkelaar is daarover gesproken maar de irreële vraagprijs heeft deze weg vooralsnog onmogelijk gemaakt.

Overigens merken we hier op dat een alternatief plan voor dit perceel is onder de titel 'Veld van de Toekomst' in april 2022 is aangeboden aan het College van B&W en de Gemeenteraad. Dit op initiatief van een drietal Hillegommers en met ondersteuning van lokale en landelijke natuurorganisaties.

Cultuur-historisch erfgoed en landschap

In het principeverzoek van buro SRO staat op pagina 9 onder landschap en dorpsrand, het volgende: *Het landschap is een zanderijlandschap met als belangrijkste kwaliteiten de openheid, de structuur van de zanderijvaarten en de Oude Beek*. Dit roept dan direct de vraag op: waarom dan bouwen als deze kwaliteiten worden gezien?

In de Omgevingsvisie 2021 wordt gesteld (blz. 93): *'Het versterken van de cultuurhistorisch-landschappelijke karakteristiek draagt bij aan het eigen karakter en de uitstraling van de verschillende typen linten'*.

Eén van de meest karakteristieke zichten op de gemeente Hillegom is het vrije zicht, vanaf de Veenenburgerlaan en de Loosterweg (de Zanderijlinten) op de lintbebouwing aan de Van den Endelaan (Zanderijzettinglint).

Indien voor de jaren '30 huizen een aantal GOM-woningen in de tweede lijn gebouwd worden dan verandert het zicht op Hillegom-dorp vanaf de landelijke Veenenburgerlaan zeer ingrijpend.

Opvallend is dat ter onderbouwing van het karakteristiek zicht de onderstaande foto, het beeld van onze huizen gezien vanaf de Veenenburgerlaan, als kenmerkend is opgenomen in de Omgevingsvisie 2021 (blz. 95).

Op blz. 96, na de foto, gaat de Omgevingsvisie 2021 verder en wordt daaraan onder andere toegevoegd:

- *Het in stand houden van de relatie met het landschap en het zicht op de bollenvelden door het koesteren van onbebouwde kavels of doorzichten tussen de lintbebouwing;*
- *Het koesteren van kenmerkende bebouwing;*
- *Het in stand houden en versterken van het doorgaande karakter (visueel) van het lint;*
- *Het rekening houden met de maat en functie van het centrum en de lintbebouwing.*

Ook de afzanding, zo kenmerkend voor het tot stand komen van de Bollenstreek is hier bij uitstek nog heel goed zichtbaar. Niet alleen aan de hoge ligging van de Veenenburgerlaan die op oud duinniveau is blijven liggen, maar ook aan de hoge ligging van onze jaren '30 huizen aan de andere zijde, die op de laatste prehistorische oostelijke duinenrij liggen en hoog boven het veld uittorenen.

Vanuit het oogpunt van het landschap en de cultuurhistorische waarde daarvan - vooral de combinatie van landschap en het gebouwde erfgoed, de achtergevels van de huizen, is karakteristiek - mag dit zo kenmerkende dorpsgezicht van Hillegom niet verdwijnen achter een GOM-villawijk.

Zoals in Omgevingsvisie 2021 staat omschreven: **plekken als deze, moeten behouden blijven.**

Tegen deze achtergrond houdt ook de stelling in het principeverzoek dat verrommeling van het zicht wordt tegengegaan, en dat een nieuwe dorpsrand moeten worden gecreëerd met een GOM-villa buurtje met een groene dorpsrand, geen steek.

Lintbebouwing, duurzame bloementuin en bouwen

Het gebied rond de Veenenburgerlaan ligt in het landelijk gebied en heeft de functie 'Duurzame bloementuin' (conform de kaart in de Omgevingsvisie 2021). Het is niet bedoeld om in te bouwen.

In het Omgevingsplan Buitengebied en Zanderij 2021, algemene en juridische toelichting, blz. 36, is het volgende te lezen:

De bouw van nieuwe woningen is in de Duurzame Bloementuin en de Hollandse weides in principe niet toegestaan, met uitzondering van de bouw van zogenaamde Greenportwoningen. [...] Bij de ontwikkeling van een Greenportwoning moet de kwaliteit van de fysieke leefomgeving ten minste gelijk blijven. Onder die voorwaarde kan de woning gerealiseerd worden maar in principe alleen als 'eerstelijnsbebouwing' in de Levendige Linten. Het clusteren van Greenportwoningen is alleen toegestaan wanneer het aansluitend aan de kern is, het kleinschalig is en niet ten koste gaat van het karakteristiek van de Duurzame Bloementuin.

In de Omgevingsvisie 2021 is na behandeling van ingekomen zienswijzen de volgende aanpassing gemaakt (bron website gemeente Hillegom en Omgevingsvisie 2021, blz. 71):

Voorkeur voor clustering van Greenportwoningen aan de kern van Hillegom, passend naar aard en schaal en uiterst terughoudend bij het realiseren van Greenportwoningen in de lintbebouwing

Onze conclusies ten aanzien van het voorgaande zijn:

1. De fysieke leefomgeving van aanwonenden wordt wel degelijk aangetast en blijft niet gelijk;

2. Er is geenszins sprake van eerstelijnsbebouwing maar sprake van secundaire bebouwing (tweedelijns) aan de achterzijde, aansluitend op de lintbebouwing van de Van den Endelaan;
3. Het karakteristiek van de Duurzame Bloementuin wordt met bebouwing ernstig aangetast (zie ook cultuur-historisch erfgoed en landschap).

Verkeersveiligheid: slechte ontsluiting; verkeersdruk en veiligheid

Voorts is een punt van grote zorg de verkeersveiligheid en veiligheid van onze kinderen. Op dit moment bestaat de ontsluiting voor het Van den Endeplein en de achterzijde van de Van den Endelaan uit een in- en uitrit tussen Van den Endelaan 71 en Van den Endeplein 3, waar auto's fietsers nauwelijks kunnen passeren, laat staan tegenliggende auto's.

In het principeverzoek wordt een tweede ontsluiting voor voetgangers, en eventueel fietsers, aangelegd in de noordwestelijke hoek van het Van den Endevelt. Dit zal vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming echter geen soelaas bieden.

De hoekhuizen aan de Van den Endelaan hebben een eigen oprit, maar de tussenliggende huizen moeten gebruik maken van het 'straatje' om te kunnen parkeren of vanaf de achterzijde met fiets, brommer of motor naar de weg te komen. Voor de bewoners van het Van den Endeplein is de veredelde in- en uitrit de enige mogelijkheid om bij hun huis te komen. Aan de overzijde van de Van den Endelaan parkeren is vaak niet mogelijk door een zeer beperkt aantal parkeerplaatsen.

Naast de bewoners moeten ook bezoekers, bezorgdiensten, gemeentereiniging, hulpdiensten, werklieden, koeriers et cetera, gebruik maken van een straatje dat eigenlijk niet meer is dan een in- en uitrit, waar niemand elkaar kan passeren.

Dit levert regelmatig gevaarlijke situaties op. Vooral verkeer dat op de Van den Endelaan uit noordwestelijke richting de inrit indraait, heeft geen overzicht over de beperkte ruimte die er is en onbedoeld wordt iedere (brom)fietsers of wandelaar onmiddellijk klem gereden of bijna geschept. Vrijwel alle bewoners die gebruik moeten maken van dit 'straatje' hebben vervelende verkeerservaringen opgedaan binnen de huidige situatie.

En andersom zijn er ook verkeersonveilige situaties. Bij het verlaten van de uitrit is het zicht zo beperkt dat oprijden noodzakelijk is. Menig fietser op de Van den Endelaan (die vaak extra hard gaat omdat de weg sterk afloopt) ziet vanuit het niets een motorkap opdoemen en wijkt uit naar de rijbaan (en raakt in de knoop met de opstaande rand langs het fietspad).

De mogelijk toekomstige aanleg van een rotonde op de kruising Olympiaweg/Leidsestraat zal voor een meer aaneengesloten verkeersstroom zorgen vanuit zuidoostelijke richting waardoor het tussenvoegen vanuit het 'straatje' langer zal duren en indraaiend en uitdraaiend verkeer een langere wachttijd zal hebben met wederom meer risico's voor de verkeersveiligheid.

Bij het neerzetten van extra GOM-woningen zullen de verkeersbewegingen navenant toenemen en zal de toch al verkeersonveilige situatie (door de nu al slechte ontsluiting) verder verslechteren.

Ook het creëren van 14 parkeerplaatsen voor algemeen gebruik zorgt voor een exponentiële toename van het aantal verkeersbewegingen.

Verrommeling

In de Bollenstreek is goed bollenland schaars, maar toch ligt er ook goed land braak, zoals eerder aangegeven.

De Greenport Ontwikkelingsmaatschappij heeft tot doel de verrommeling van de Duin- en Bollenstreek aan te pakken en daarin afgewogen keuzes te maken zoals vastgelegd in de *Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG) 2016*. Als inwoners van de bollenstreek kunnen we hier niet tegen zijn, en we realiseren ons ook dat is afgesproken om een en ander te financieren met de bouw van 600 GOM-woningen (waarvoor overigens ook clustergebieden zijn overeengekomen).

Waar wij wél grote moeite mee hebben is dat **moedwillige verrommeling** beloond gaat worden. Na aankoop door een speculant is deze eerste klas bollengrond bewust braak blijven liggen vanuit een speculatiemotief (zie ook *het Onttrekken eersteklas bollengrond aan het areaal*).

Door vaststelling van de Omgevingsvisie Hillegom 2021, waarin de mogelijkheden voor bouwen zijn verruimd, zien speculanten en projectontwikkelaars nu hun kans schoon.

Maar het kan toch niet zo zijn dat bewuste verrommeling van deze bollengrond wordt beloond met het wijzigingen van de teelt- en kweekbestemming in een bouwbestemming voor GOM-woningen? Dit zou toch **haaks op de doelstellingen** van de Greenport ontwikkelingsmaatschappij staan? **Die juist in het leven is geroepen om bollengrond te behouden !**

Achteraf gezien had de gemeente binnen de doelstellingen van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016 moeten handhaven en de onttrekking van deze grond aan het bollenareaal ongedaan moeten maken. Dit kan alsnog door de gemeente worden ingezet.

Zie hiervoor ook het onlangs door de gemeente vastgestelde [Handhavinguitvoeringsprogramma Hillegom 2022](#) en dan met name paragraaf 5.3 Gezamenlijke handhaving buitengebied (Bollen5-gemeenten/GOM) mbt tot het oneigenlijke gebruik van bollengrond.

Een prettige woonomgeving

Een van de pijlers onder de Omgevingsvisie Hillegom 2021 is dat het goed toeven is in Hillegom, met veel woonplezier voor iedereen.

Het verlenen van toestemming tot de bouw van de GOM-woningen zal voor alle bewoners een ernstige inbreuk zijn op hun woongenot, hun rust, hun ruimte en de 'privacy'.

We realiseren ons goed dat niemand een wettelijk recht heeft op vrij uitzicht. Maar de open omgeving en de vrije zichtbanen op het historisch landschap, van groot belang gevonden in de visie, zijn voor de bewoners zeer bepalend voor hun woongenot en hun 'goed toeven'. En niet alleen voor de directe aanwonenden. Niet voor niets heeft de vereniging Behoud van den Endevelde een groot aantal ondersteunende leden, bezorgde inwoners, die zich hard maken voor het open zicht en het behoud van bollengrond.

Bij het overgaan tot het bouwen van een GOM-villawijk in deze vergezichten zal de leefomgeving voor velen bewoners van Hillegom in ernstige mate worden aantasten.

Een breder perspectief: ruimtelijk beleid Bollenstreek ter discussie

De laatste jaren is het regionale ruimtelijk beleid, neergelegd in de ISG 2016, steeds meer onderwerp van discussie. Aangezwengeld door de gemeenteraden van verschillende gemeenten (Katwijk, Noordwijk en Teylingen) en het rapport van Partners & Pröpper in opdracht van Teylingen, worden steeds meer vraagtekens gezet bij de bouw van de 600 GOM-woningen.

Zelfs de GOM zelf, als uitvoeringsorganisatie voor het ingezette beleid, heeft inmiddels vraagtekens bij het uitgeven van de bouwtitels en draagvlak voor de wijze waarop een en ander moet worden uitgevoerd. Het politieke vraagstuk is wat de bouw van GOM-woningen nu daadwerkelijk bijdraagt aan de verfraaiing van de Bollenstreek?

Integendeel, de GOM-villa's vormen juist een aanslag op het open karakter van het landschap en leveren een negatieve bijdrage. De politieke en maatschappelijke aversie tegen het beleid zoals vastgelegd in de

ISG 2016 en de uitvoering daarvan wordt steeds groter. De roep om herijking van de ISG 2016 en het nu bevrozen van de uitvoering daarvan middels de GOM is politiek en maatschappelijk groot. Een en ander wordt benadrukt in onderzoeksrapporten naar effectiviteit, haalbaarheid, acceptatie en resultaat voor het ingezette ruimtelijke beleid en de vele recente publicaties in het Haarlems Dagblad/Leidsch Dagblad en andere media inzake deze kwestie.

De bouw van GOM-villa's op (moedwillig verwaarloosde) A-kwaliteit bollengrond past dan ook niet binnen de groeiende weerstand voor het uitgeven van bouwtitels door de GOM en zal de maatschappelijke en politieke aversie voor het gevoerde beleid alleen maar versterken.

Dit lijkt ons ook binnen de gemeente Hillegom ongewenst en u als raad kunt daar iets aan doen.

Tot slot

De inleiding van de Omgevingsvisie 2021 noemt deze visie een *kompas voor Hillegom* op grond van alle waarde-afwegingen die daarin worden gemaakt. Wij hopen dat onze reactie en onze verwijzingen naar dezelfde omgevingsvisie uw kompas zijn bij uw besluitvorming in deze.

Ook vertrouwen wij erop dat u de standpunten die u heeft aangegeven in aanloop naar de verkiezingen, gestand zult doen bij de behandeling van dit principeverzoek.

Met vriendelijke groet,

Namens de Vereniging Behoud van den Endevelt

Ron Molhuijsen, voorzitter
Wout van Haaster, secretaris
Jaap Möhle, penningmeester